

SPØRGSMÅL TIL DRENGEN FRIEDRICH LAVET AF FINN DALUM LARSEN, 2016

Vi følger en lille jødisk drengs liv, efterhånden som Hitler fremkommer med den ene lov efter den anden, som er rettet mod jødernes frihed

Jødeforfølgelse/
racisme

Drengen Friedrich af Hans Peter Richter
Høst & Søn Forlag, 8. oplag, 1980.
Originaludgivet 1963

Overordnede spørgsmål

1) Lav en liste over personerne i bogen. Giv en karakteristik af de vigtigste personer. Vurdér personernes betydning ud fra de kendte begreber fra tekstforståelsen.

2) Hvilke motiver findes i bogen - skriv dem op efterhånden. Find temaet og præsenter din argumentation for dette tema.

3) Vurdér tid, sted, miljø og samfund.

Du skal nu lave en samlet skriftlig vurdering af bogen, hvor disse også indgår. Det skal mere være som en slags stil end som en kageopskrift. Inddrag selv andre dele af analyseredskabet, som du finder brugbart i forhold til bogen.

Afleveres: Onsdag den 5. oktober 2016

Hjælpemidler: Bogen: Drengen Friedrich + tekstforståelseshæftet

Konkrete spørgsmål til teksten

Indhold

Forhistorie	2
Katoffelklatkager	3
Sne	3
Morfar.....	3
Fredag aften	3
Den første skoledag.....	3
Skolevejen.....	4
Ringene.....	4
Bolden.....	4
En samtale i opgangen.....	4
Hr. Schneider	4
Retsagen	4

I varehuset.....	5
Læreren	5
Rengøringskonen.....	5
Forklaringer	5
Badeanstalten.....	5
Festen	6
Et møde	6
Pogromen	6
Lamper.....	7
Filmen	7
Bænkene.....	7
Rabbineren	7
Stjerner	7
Salomon.....	7
Besøg	7
Fotografiet.....	8
I kælderen.....	8
Slutningen.....	8

Spørgsmål fra side 7 -32

Forhistorie

1. Hvordan er fortællerens holdning til hr. Resch?
2. Læs stykket om holdning i sagprosaanalysen, samt om konnotationer fra den skønlitterære analyse.
3. Hvordan kan vi se holdningen komme til udtryk?
4. Hvad er inflation og hvilken virkning havde den i Tyskland?
5. Data: Polykarpos var biskop i Smyrna i det 2. århundrede. Eusebius fortæller i History of the Church p 167, Penguin Classics, 1965, at Polykarpos var biskop i Smyrna og kendte apostlene. Han havde kendt Johannes den elskede. Polykarpos led martyrdøden ca. år 155. Hvilken betydning kan det så have, at havefiguren bliver kaldt Polykarp?

Katoffelklatkager

6. Hvordan laves kartoffelklatkager?

7. Hvordan er levestandarden?

6. Hvordan mon moren kunne se, at Friedrich var jøde?

7.1 USA er det almindeligt at omskære drengbørn. Hvad betyder det?

- Hvorfor mon de gør det?
- Hvordan ser en del danske borgere på det?
- Hvad mener du?

Sne

8. Hvad ødelægger vinteridyllen i haven?

Morfar

9. Hvad bebrejder morfaren sin svigersøn?

10. Hvorfor giver faren sin svigerfar ret?

12. Hvad begrundes morfaren sin vrede mod jøder på?

- 1.
- 2.
- 3.

13. Hvilke krav stiller morfaren? Hvorfor? Var det retfærdige krav?

Fredag aften

14. Hvorfor går jøderne med hat og bønnetørklæde?

15. Hvad er mesusahen?

16. Hvordan holder jøderne sabbat? Hvorfor?

17. Hvorfor fylder hun koks op til randen i ovnen?

Den første skoledag

18. Hvorfor må fortælleren ikke åbne sin slikpose?

19. Hvordan er levestandarden på den tid og især hos fortælleren?

20. Hvad gør faren for at slå til overfor hr. Schneider?

Skolevejen

21. Hvilke tegn er der på, at jødernes situation er forværret i 1933?

- 1.
- 2.

Ringen

22. Hvorfor må Friedrich ikke gå i Jungvolk?

23. På hvilken måde angriber den pukkelryggede jøderne?

- 1.
- 2.
- 3.

24. Hvad er din mening om disse angreb?

Spørgsmål fra side 32 -53:

Bolden

1. Hvem knuser ruden?

2. Hvem tror damen, der har knust ruden?

3. Hvad har hun specielt mod jøder?

- 1.
- 2.

4. Hvem mener hun, der kan få sat orden på forholdene?

5. Hvorfor er der ingen, der vil høre fortællerens indvendinger?

En samtale i opgangen

6. Hvorfor bliver familien Schneider opsagt af viceværten hr. Resch?

Hr. Schneider

7. Hvorfor kommer hr. Schneider hjem midt på dagen?

Retsagen

8. Hvilken begrundelse er der givet for den trufne afgørelse angående hr. Schneider?

9. Hvilke begrundelser fremføres af forsvareren og hr. Resch for, at familien Schneider skal flytte?

10. Hvad er dommerens indvendinger mod disse argumenter?

I varehuset

11. Hvilken ny stilling har hr. Schneider fået?

12. Hvad siger fortælleren, der bedrøver hr. Schneider?

Læreren

13. Lav en lille stil om jødernes historie på mindst 150 ord:

14. Hvilken mening har lærer Neudorf om jøderne?

15. Hvad skal der ske med Friedrich?

16. Hvilken lov ligger til grund for denne handling?

Rengøringskonen

17. Hvilken lov ligger til grund for, at fru Penk siger op hos Schneiders?

18. Hvad siger de nye love om ægteskab?

Spørgsmål til Drengen Friedrich fra side 53 - 75

Forklaringer

1. Hvorfor har hr. fortællerens far meldt sig ind i partiet?

2. Hvorfor har fortællerens tyske familie haft det bedre i det pågældende år 1936?

3. Hvorfor følger hr. Schneider ikke fortællerens fars råd?

1.

2.

4. Hvilke modstandere er der mod jøderne?

Badeanstalten

5. Hvilken lov påbyder jøder at kalde sig et jødisk mellemnavn, hvis de er jøder?

6. Hvordan udtrykker bademesteren sin væmmelse over jøderne?

7. Hvor stor troværdighed har en jødes ord overfor politiet?

8. Hvem udtaler sig om dette forhold?

Festen

9. Hvilket særligt tøj bruger Friedrich i synagogen? Hvorfor?

10. Hvad er en rabbiner?

11. Hvad er en Thora?

12. Hvad læser Friedrich højt i synagogen?

13. Hvad betyder det for en jøde at læse op af Thora 'en for første gang?

14. Hvilket bud i Bibelen ønsker Friedrich at efterleve i endnu højere grad?

15. Hvem dukker op med en gave hjemme hos Friedrich?

Et møde

16. Hvordan kan man se, at den anti-jødiske indoktrinering bliver forøget?

17. Hvad betyder ordet synagoge?

Pogromen

18. Hvad betyder ordet pogrom?

19. Hvilken dato var udset til at pogromen skulle foregå?

20. Fik jøderne erstatning?

21. Hvordan holdt fortælleren sig udenfor, da dr. Askenases hjem blev raseret?

22. Hvordan følte fortælleren sig til mode den aften?

23. Hvem dør på grund af det brutale overfald?

24. Hvad er der sket med alle jødiske gadenavne og hvornår skete det?

Spørgsmål til Drengen Friedrich fra side 76 - 112

1. Nævn 5 ting jøderne ikke mere må fra 1938?

2. Hvor mange jøder var der i Tyskland i 1933?

Lamper

3. Hvilket arbejde får Friedrichs far, efter at han officielt ikke må have et arbejde?

4. Hvilket indhold er der, i det brev hr. Schneider modtager?

5. Hvorfor er truslen i brevet mere virkelig, end hr. Schneider forestiller sig?

Filmen

6. Hvorfor mon jøder ikke mere må gå i biografen?

Bænkene

7. Hvem er Helga?

8. Hvorfor bryder Friedrich forbindelsen, med den pige han elsker?

Rabbineren

9. Hvorfor bliver Friedrich uvenligt modtaget, en dag han kommer med kartofler til Schneiders?

10. Hvad må Friedrich gøre op med sig selv?

Stjerner

11. Hvilken rolle kommer stjerner til at spille i jødernes liv?

12. Hvad gik jøderne med i middelalderen?

Salomon

13. Hvad sker der med Salomon i fortællingen om de uvirksomme krigere?

14. Hvordan kan mennesker have tro på en Gud, selvom de er omgivet af ufattelige lidelser?

15. Hvor stammer ordene fra: "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?"

16. Hvem brugte disse ord udover den i bogen nævnte?

Besøg

17. Hvorfor siger hr. Schneider til fortællerens far, at han alligevel fik ret?

Ligrøver

18. Hvorfor kalder Friedrich hr. Resch for en ligrøver?

Fotografiet

19. Hvordan klarer Friedrich sig alene uden forældre, hjem og identifikation?

I kælderen

20. Hvad ønsker Friedrich mest af alt at eje?

21. Hvorfor finder de andre sig i hr. Reschs ordrer nede i beskyttelsesrummet?

Slutningen

22. Hvorfor sidder Friedrich foran gadedøren?

23. Hvad gør hr. Resch ved Friedrich?

24. Nævn 10 ting hvor jøder diskrimineres fra 1941-1942.

25. Hvor mange jøder er der i Tyskland 1944

26. Hvad kan man gøre for at lignende ting ikke gentager sig? Skriv lille stil mindst 150 ord.

27. Er der ting, der tyder på had overfor specielle racer i Danmark og kan det evt. modvirkes? Skriv lille stil mindst 150 ord.

Ekstra

Lav selv tre gode spørgsmål til bogen:

1.

2.

3.

Tidstavle

- 30. 1. 33 Adolf Hitler bliver rigskansler.
- 5. 3. 33 Rigsdagsvalg. Enkeltaktioner mod jøder.
- 24. 3. 33 Hitler får al Rigsdagen fuldmagt til at udstede love.(Bemyndigelsesloven).
- 1. 4. 33 Endags-boykot mod jødiske forretninger.
- 7. 4. 33 Ikke-ariske tjenestemænd bliver pensioneret.
- 21. 4. 33 Det bliver forbudt at slagte på den rituelle jødiske måde.
- 25. 4. 33 Optagelse af ikke-ariere i skoler indskrænkes.
- 16. 6. 33 Der bor cirka 500.000 jøder i Tyskland.
- 14. 7. 33 "Ikke-ønskede" kan fratages tysk indfødsret.
- 2. 8. 34 Rigspræsident von Hindenburg dør. Hitler gør sig selv til statsoverhoved med betegnelsen "fører og rigskansler."
- 16. 3. 35 Genindførelse af værnepligten.
- 6. 9. 35 Forbud mod at sælge jødiske aviser på gaden.
- 15. 9. 35 Jøder må ikke gifte sig med tyske ariske statsborgere. De må ikke beskæftige hushjælp under 45år (Nürnberglovene).
- 30. 9. 35 Alle jødiske tjenestemænd bliver afskediget.
- 7. 3. 36 Jøder har ikke stemmeret til Rigsdagen. Rhinlandet bliver besat igen.
- 1. 8. 36 Olympiaden i Berlin åbnes.
- 2. 7. 37 Yderligere indskrænkninger i antallet af jødiske børn i tyske skoler.
- 16.11. 37 Kun i specielle tilfælde kan jøder få pas (tilladelse til at rejse til udlandet).
- 13. 3. 38 Tyske tropper marcherer ind i Østrig.
- 26. 4. 38 Jøder må oplyse, hvor stor deres formue er.
- 6. 7. 38 Det bliver forbudt jøder at udøve visse erhverv (f.eks. mægler, rejsefører).
- 23. 7.38 Jøderne skal fra den 1.1.1939 have identitetskort på sig.
- 25. 7.38 Jødiske læger regnes kun som »sygebehandlere«.
- 27. 7.38 Alle »jødiske« gadenavne fjernes.
- 17. 8.38 Det er fra den 1. 1. 1939 påbudt jøder at bære jødiske fornavne. Hvis de har et tysk fornavn skal de desuden kalde sig. "Israel" eller "Sara."
- 5.10.38 Jødiske pas bliver forsynet med et "J"
- 28.10.38 Cirka 15.000 »statsløse« jøder bliver overført til Polen.
- 8.11.38 De første udskejelser mod jøder.
- 10.11.38 Pogromen (natten fra 9. til 10. 11., den såkaldte »Reichskristallnacht«).
- 11.11.38 Jøder må hverken eje eller benytte våben.
- 12.11.38 Der bliver pålagt alle jøder i fællesskab en bod på 1 milliard reichsmark. Jøderne må fjerne alle spor efter pogromen for egen regning. Jøder må ikke drive forretninger eller håndværkervirksomhed. Jøder må ikke gå i teatre, i biografen, til koncerter eller på udstillinger.
- 15. 11. 38 Alle jødiske børn fjernes fra tyske skoler
- 23. 11. 38 Alle jødiske virksomheder bliver opløst.
- 28. 11. 38 Fra denne dato må jøder ikke vise sig på bestemte steder til bestemte tider.
- 3. 12. 38 Alle jøders kørekort til motorkøretøjer konfiskeres.
- 3. 12. 38 Jøder må sælge deres virksomheder og aflevere deres værdipapirer og smykker. Jøderne må ikke mere gå på noget universitet.
- 15. 3. 39 De tyske troppers indmarch i Tjekkosllovakiet.
- 30. 4. 39 Lejeloven og beskyttelse af lejerne indskrænkes for jøder.
- 17. 5. 39 Der bor i Tyskland cirka 215.000 jøder.

- 4. 7. 39 Jøderne får påbud om at slutte sig sammen i en såkaldt "landssammenslutning af jøder".
- 1. 9. 39 2. verdenskrigs udbrud.
 - Jøder må ikke forlade deres bopæl efter kl. 21 om sommeren, om vinteren ikke efter kl. 20.
- 21. 9. 39 Jødepogromer i Polen.
- 23. 9. 39 Alle jøder har ordre til at aflevere deres radioapparater til politiet.
- 12. 10. 39 Deportation af jøder fra Østrig til Polen.
- 19. 10. 39 Jødernes bod forhøjes til 1,25 milliarder reichsmark. Sidste indbetalingsfrist bliver fastsat til 15. 11. 1939.
- 23.11. 39 Jødestjernen bliver indført i Polen.
 - 6. 2. 40 Jøder får ikke tøjkort længere.
- 12. 2. 40 Første deportation af tyske jøder.
- 29. 7. 40 Jøder må ikke længere have telefon.
- 12. 6. 41 Jøder må kun betegne sig selv som "troløse."
- 31. 7.41 Den såkaldte "endelige løsning" begynder. (Udryddelse af alle jøder).
 - 1. 9. 41 Jøder får påbud om at bære jødestjernen. De må ikke forlade det distrikt, de bor i, uden tilladelse fra politiet.
- 14. 10. 41 Den almindelige deportation fra Tyskland begynder.
- 26. 12. 41 Det bliver forbudt jøder at benytte offentlige telefonkiosker.
 - 1. 1. 42 Der bor 130.000 jøder i Tyskland.
- 10. 1. 42 Jøder må aflevere alle beklædningsgenstande af uld og skind.
- 17. 2. 42 Jøder må ikke abonnere på aviser eller tidsskrifter.
- 26. 3. 42 Jødiske lejligheder skal afmærkes med en jødestjerne ved siden af dørskiltet.
- 24. 4. 42 Jøder må ikke benytte offentlige transportmidler.
- 15. 5. 42 Det bliver forbudt jøder at holde hund, kat, fugle m. m.
- 29. 5. 42 Jøder må ikke gå til frisøren.
 - 9. 6. 42 Jøder skal aflevere alle undværlige klædningsstykker.
- 11. 6. 42 Jøder får ikke udleveret tobakskort.
- 19. 6. 42 Jøder må aflevere alle elektriske og optiske apparater. Endvidere skrivemaskiner og cykler.
- 20. 6. 42 Alle jødiske skoler lukkes.
- 17. 7. 42 Blinde og tunghøre jøder må ikke bære armbind i trafikken.
- 18. 9. 42 Jøder kan ikke længere købe kød, æg og mælk.
 - 4.10.42 Alle jøder i tyske koncentrationslejre overføres til koncentrationslejren Auschwitz.
- 21. 4. 43 Jøder, der har været straffet, skal efter afsoningen føres til KZ (koncentrationslejr) Auschwitz eller Lublin.
 - 1. 9. 44 Der bor cirka 15.000 jøder i Tyskland.
- 13.11. 44 Jøder må ikke opholde sig i opvarmede offentlige lokaler.
- 8. 5. 45Den 2. verdenskrig slutter. Det tyske Rige bryder sammen.